

OD-GOVORNOST

JANEZ JUHANT

Človeško življenje obsega odgovornost, saj smo govorna bitja, z besedo zavezani drugemu.

Pred tedni je uvodničar Družine zapisal, da ne potrebujemo škofov, ki bi kazali roge, pač pa škofo, ki bodo zagotavljali Kristusovo izročilo. Dodal bi, da potrebujemo škofo, ki bodo v veri zaradi Boga nesebično služili ljudem in pošteno, odgovorno ter neustrašeno opravljali svojo službo resnici in pravičnosti. Od vseh ljudi, od kristjanov še bolj, samoumevno pa od klerikov pričakujemo odgovorno ravnanje, saj verni ne živimo zase, pač pa življenje živimo Bogu, ki smo mu odgovorni za svoje življenjsko poslanstvo in o njem ljudem ne glede na to, kaj smo. Človeško življenje obsega odgovornost, saj smo govorna bitja, z besedo zavezani drugemu, zaradi česar: »Vaš govor naj bo »da«, »ne«, »ne«; kar je več kot to, je od hudega« (Mt 5,37). Odgovornost potrdimo v odgovoru, ki je zaveza, zato so mnogi celo svoje življenje zastavili za besedo, dano v veri Bogu ali/in svojim v domu, tako krščanski in drugi pričevalci, katerih kosti je polna Slovenija, kot znova potrjuje Brnik. Slovenskim in drugim žrtvam totalitarizmov dolgujemo kot ljudje hvaležnost za zvestobo človeškemu dostojanstvu in kot kristjani za pričevanje v veri. Zamolčani in zasuti, še vedno ne dostojno pokopani, trkajo na našo vest, da bi jih osvobodili dvojnega umora, kot je dejal škof Lipovšek, Slovence osvobodili prekletstva ter odprli pota osebnega in družbenega ozdravljenja. Čeprav imajo politično odgovornost predstavniki države, je celo dvojna moralna odgovornost škofov, da s človeškim in verskim dostojanstvom prilično ali neprilično neustrašeno stopijo na stran zatrtih, zamolčanih in branijo njihovo pravdo. Le tako bomo odprli rane, ki nezavedno režejo v narodno tkivo, kar je vzrok za zavoženost, dvoličnost in potuho, za katero se pogosto skrivamo, nesposobni priznati resnico in prevzeti vsak svoj del odgovornosti. Zvestoba resnici in pravičnosti je pristna človeška odgovornost tudi do žrtev, saj krščanstvo s tem nedvoumno odstira človeški obraz, v katerem se moramo ogledati, čeprav tudi kristjani žal nismo (bili) vedno in povsod zvesti. V tem duhu nam in vsem ljudem sprašuje vest papež Frančišek v Lampedusi. Žrtvovati ali pustiti žrtvovati ljudi ne smemo, ne tu ne kje drugje. Odgovornost Evrope in nas je, da se ne sprenevedamo ob tragedijah beguncev, pač pa z ustrezno politiko v svetu preprečujemo vojne in nasilje ter odpravljamo meje in pregrade v srcih in državah. Koliko tragedij in človeških žrtev bi lahko preprečili z odgovornim človeškim ravnanjem! Zakaj pri nas vlada še vedno namesto tega, da bi prevzela odgovornost, to prelaga na druge? Zaradi stranpoti vodilnih bivšega režima so drugi in drugačni postali žrtve samopašnosti, nesposobnosti politikov in nadzornikov sistema: po nedolžnem pobiti med vojno in po njej, zaprti, preganjani in javno ožigosani kot razredni sovražniki do danes. Ker leta 1990 neodgovorno takemu načinu nismo rekli »ne«, umiramo na obroke, ponavljajoč vzorce neodgovornosti, nedelavnosti, zahrbtnosti ali prelaganja bremen na pleča najšibkejših, ki bi jih morali prevzeti vodilni. Za lastne napake in opustitve vladajočih se iščejo dežurni krivci in se obsoja njih, ki opozarjajo na stranpote družbe - žal včasih tudi v Cerkvi -, namesto da bi odgovorni v politiki ter na drugih mestih opravili, kar so dolžni. Neodgovornost je postala nacionalna bolezen, ki jo sistemsko spodbujajo mediji in druge veje oblasti, ker sami niso napravili odgovornega državotvornega koraka, pač pa tonejo v političnem preživetju. Žal se bolezen političnega životarjenja za vsako ceno prepušča v dvajsetih letih samostojne države tudi preveč pomladnikov. Reformni ukrepi zato vse bolj bremenijo posameznika pa kulturno področje (cerkve) in socialno mrežo, a odgovorni spregledujejo kraje, zavožene projekte in negospodarno ravnanje, zaradi česar so že ali bodo plačali ceno posamezniki - oškodovani delavci oziroma brezposelni in obrobni državljani. Ob nujnem varčevanju je tako v Evropi, še bolj pa v naših neurejenih razmerah, na mestu vprašanje, kako odgovorno preložiti bremena reforme na pleča vseh tako, da se zaostri odgovornost bolj stojičih ter vodilnih in spodbuja inovativnost. Kako da si npr. v zdravstvu eni lahko privoščijo, medicinske sestre pa morajo konec meseca za bolnike hoditi iskat na druge oddelke najnujnejše stvari - dokler je še kje kaj? In podobno je še kje drugje. Ker smo na začetku akademskega leta, je prav, da opozorimo, naj tudi univerzitetni delavci in stroke prevzamemo vsak svoj del odgovornosti za pravne, finančne, moralne in druge stranpote družbe, ki imajo večinoma zelo konkretne podobe in pristojnosti. Odgovornost so hoteli pred desetletji v Združenih narodih poleg pravic vnesti kot politično vodilo medsebojnih odnosov držav, združenj in posameznikov. Vse bolj postaja jasno, da brez nje ne v družbi ne v Cerkvi ne bomo prišli daleč.

(Po Družini)

Bogoslužni objekti izvzeti

Končno je vlada pretekli četrtek, 17. oktobra, potrdila predlog zakona o davku na nepremičnine. Vanj vnesla nekatere izjeme, med njimi za polovico nižjo obdavčitev za prejemnike socialne pomoči in varstvenega dodatka, iz obdavčitve je izvzela kulturne spomenike in sakralne objekte. Predlagana je možnost davčnega kredita za tiste, ki plačila davka ne bi mogli. Davčna osnova bo celotna ocenjena vrednost nepremičnin, razen v prvem letu za stanovanjske nepremičnine, ko bo osnova zanje 85 odstotkov ocenjene vrednosti. Predviden skupni davčni priliv na letni ravni je med 390 in 395 milijonov evrov, od česar bo po preteku triletnega obdobja polovica prihodek proračuna, polovica pa občin.

Kritični do vladnega predloga so predvsem v opoziciji. V SDS davka, ki ga je pripravila vlada Alenke Bratušek ne podpirajo, saj trdijo, da gre za siromašenje prebivalstva in gospodarstva. Tudi v Novi Sloveniji menijo, da bodo zakonu nasprotovali zato, ker dodatno obremenjuje gospodarstvo in podeželje. Novi davek po oceni stranke predstavlja tudi veliko obremenitev gospodarstva, ki že dalj časa opozarja, da ne bo več dolgo zdržalo pritiska, ki ga prinašajo nove obremenitve.

Ogorčeni so tudi kmetje, obrtniki in podjetniki, predstavniki Skupnosti občin so še pred vladno potrditvijo zakona zagrozili, če bo ta sprejet bodo uporabili vsa prava sredstva za zaščito javnega interesa.

Medtem pa pri Slovenski škofovski konferenci pozdravljajo odločitev vlade, da zakon o davku na nepremičnine predvidi oprostitve plačila davka na sakralne objekte in kulturne spomenike. Opozarjajo pa da končnega komentarja na zakon še ne bodo podali, saj jih zanima, s kolikšno davčno stopnjo bodo obdavčeni pastoralni prostori, župnijski uradi, samostani, kulturni domovi, vrtci in šole.

Da bo potrjevanje zakona v državnem zboru zelo zanimivo pa pritrjuje izjava predsednika koalicijske stranke DeSUS Karla Erjavca, ki trenutnega predloga zakona o davku na nepremičnine ne podpira. O podpori zakonu bo sicer odločal izvršni odbor stranke.

Manj sredstev za sofinanciranje?

Komisija Državnega zbora za odnose s Sloveni v zamejstvu in po svetu je kritična do predlogov proračunov za naslednji dve leti. Soglasno je sprejela sklep, v katerem vlado poziva, naj razmisli o ohranitvi višine sredstev kot je bila v letošnjem proračunu. Zmanjšanje namreč lahko ogroža položaj in obstoj slovenske skupnosti zunaj Slovenije in vpliva na ugled Slovenije predvsem v sosednjih državah.

V predlogu proračuna za leto 2014 je za Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu predvidenih 8,39 milijona evrov, to je 1,67 milijona evrov manj kot je bilo prvotno predvideno, medtem ko naj bi urad leta 2015 razpolagal z 8,9 milijona evrov.

Državni sekretar na uradu Boris Jesih je na seji v sredo, 16. oktobra 2013, poudaril, da v uradu nad zmanjševanjem sredstev niso navdušeni in varčujejo tudi z zmanjševanjem števila zaposlenih, materialni stroški pa naj bi bili za 40 odstotkov nižji.

Manj sredstev bo tako namenjenih za sofinanciranje delovanja organizacij, vendar pa bodo v Uradu to breme bolj naložili organizacijam v Sloveniji kot tistim v zamejstvu in po svetu.

Vitalni del njihovega delovanja slednjih po Jesihovih besedah ne bo ogrožen, prizadevali pa si bodo, da bi večji del delovanja organizacij Slovencev v tujini financirale države, v katerih ti Slovenci živijo in katerih državljani so.

Evropa proti korupciji

Evropska komisija želi preprečiti goljufije, povezane s sredstvi iz evropskega proračuna. Vsako leto naj bi bilo zaradi njih po nekaterih ocenah izgubljenih približno 500 milijonov evrov. Zato predlaga oblikovanje urada evropskega javnega tožilca, ki bo preiskoval in preganjal dejanja, povezana z nezakonito porabo denarja iz proračuna Unije.

Nezakonita poraba denarja iz proračuna Evropske unije trenutno ni enako kaznovana v vseh članicah. Da bi to odpravili, Evropska komisija predlaga ustanovitev urada evropskega javnega tožilca. Ta bo pristojen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodujejo proračunu povezave, sodeloval pa bo s sodišči držav članic, kamor bo vlagal obtožnice zoper kazniva dejanja. Z vsebino predloga so se v minulem tednu seznanili na odboru za pravosodje. Slovenija predlog podpira, imajo pa na pravosodnem ministrstvu pomisleke glede predlagane organiziranosti urada. Državna

sekretarka Tina Breclj poudarja, da tega nikakor ne gre razumeti kot »da evropskega javnega tožilca potrebujemo zato, ker naši tožilci pri pregonu gospodarskega kriminala niso dovolj učinkoviti«. Kot je opozorila, pa ima pomisleke v zvezi z hierarhično obliko organiziranosti urada, saj je bolj naklonjena kolegijski obliki. Slovenski tožilci idejo podpirajo. Generalni državni tožilec Zvonko Fišer pravi, da bi morala komisija ob tem objaviti tudi konkreten spisik kaznivih dejanj, za katere bi bil pristojen evropski javni tožilec. Ob tem bodo pregon v državah članicah še vedno izvajali nacionalni tožilci.

V Sloveniji so sicer že kazensko obravnavali neupravičeno porabo evropskega denarja; v primeru obnove Rimskih Term in Dvorca Betnava. Šlo je za približno 5 milijonov neupravičeno porabljenih sredstev. Zato je Betnava že vrnil 700 tisoč evrov, Rimske Terme pa morajo povrniti 3,5 milijona evrov.

Tina Komel v Porabju

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel se je v petek, 18. oktobra 2013, v prostorih Generalnega konzulata Republike Slovenije v Monoštru sestala s predstavniki Slovenske skupnosti v Porabju in jih seznanila s predlaganim proračunom za prihodnje leto.

V daljšem pogovoru se je seznanila s trenutnim stanjem slovenske manjšine in njihovi

vimi pripravami na volitve v letu 2014. V nadaljnji razpravi so se dotaknili dvojezičnega šolstva, financiranja s strani Madžarske in z vključevanjem mladih v manjšinske strukture.

Na koncu je ministrica Komel izpostavila pomen medsebojnega komuniciranja in sodelovanja tako znotraj manjšine kot tudi z Madžarsko in Republiko Slovenijo.

VTISI IZ SLOVENIJE

Za avstrijsko sodišče je slovenščina uradni jezik

(Od našega dopisnika)

Kdor čaka, dočaka, pravi slovenski rek. Pa to ni primer desetih koroških Slovencev iz Škocjana (iz okraja Velikovec), ki niso hoteli samo čakati, ampak so se podali na dolgo pot državne birokracije v iskanju svojih pravic.

Sklicevali so se na pravico uporabe slovenščine kot uradni jezik, ki je zasidrana v Zakonu o narodnih skupinah, in zahtevali plačilne naloge za občinske dajatve v slovenskem jeziku. Škocjanska občina jim te pravice ni hotela priznati, čeprav slovenski delež (delež slovensko govorečega) prebivalstva v njej presega deset odstotkov, kakor je zapisano v Zakonu. Zato so od leta 2003 naprej ignorirali občinska obvestila o vplačilu, napisana izključno v nemščini, ter vztrajali na tem, da jih dobijo v slovenščini. Ker jih niso dobivali, sodajetve za vodo in kanalščino plačevali na depozitni račun namesto občini.

Škocjanska občina tudi ni ostajala križem rok, pa jim je začela postopek prisilne poravnave in si zagotovila zastavno pravico na hiše in zemljišča. Občani so nato tožili škocjanskega župana in druge štiri vpletene osebe zaradi zlorabe uradnega položaja, vendar jih je sodišče oprostilo - in sicer z obrazložitvijo, da se vprašanja dvojezičnosti ne more rešiti v sodni dvorani.

Prizadeti so lahko iskali pravice le še na Upravnem

sodišču. Zastopal jih je odvetnik Rudi Vouk. Sodišče je zdaj, po dobrih desetih letih, odločilo, da dajatve niso bile nikoli veljavno določene, zaradi česar niso bile izvršljive. Vsekakor - na podlagi novega Zakona o narodnih skupinah iz leta 2011 - z eno omejitvijo: pravico do slovenščine kot uradni jezik in posledično do odločbe v slovenščini imajo samo tisti škocjanski občani, ki bivajo v eni od enajstih naselji, ki imajo dvojezične krajevne table. Torej: škocjanska občina je z zavrnitvijo, da bi zahtevke za plačilo izdajala v slovenščini, kršila določila Zakona o narodnih skupinah. Zato mora zdaj tem desetim občanom vsekakor povrniti 70.000 evrov sodnih stroškov. Prav tako mora odpraviti prisilne poravnave in zastavno pravico iz zemljiške knjige.

Kot pri vsakem pravdanju, je težko priti stvari do konca, do dokončne in pravnomočno izvršene razsodbe. Stranka FPÖ, v kateri se družijo tako imenovani svobodnjaki na Koroškem, je odločno proti: »Jezik dežele in torej tudi uradni jezik na Koroškem bo ostal nemški«, je izjavil njihov član Christian Leyrouz, ki še dodaja, da je koroška politika za narodne skupine vzorna v Evropi(?!). Po njegovem so to pretirane zahteve s strani radikalnih slovenskih predstavnikov.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Ura resnice je pred nami. To nedeljo se odloči velik del prihodnosti argentinskega ustavnega življenja. Ni čudno, da so bili zadnji dnevi polni razburljivih dogodkov, ki pa kažejo tudi na stanje argentinske družbe, ki vzbujajo zaskrbljenost.

Smola pa taka. Res je, da ima vlada smolo. Kljub vsemu gospa predsednica še vedno uživa velik ugled, ki bi lahko pomagal pri volilni beri. Bolezen jo je za mesec dni umaknila iz javnega življenja. Mladi člani elitne vladne skupine La Campora niso preveč priljubljeni med navadnimi državljanji. A dogodek okoli prometnega zapleta njihovega kandidata (Juan Cabandie), ko je nahrulil redarko, ki mu je zapisala zasluženo kazen, je še dodatno prizadel možnosti vladne liste v prestolnem mestu. Lahko se zgodi, da bo vlada celo ostala brez mestnega predstavnika v senatu. Ta dogodek zasluži še poseben komentar. Cabandie pripada skupini mladih politikov, ki se ponašajo s svojo tragično preteklostjo. Je otrok pogrešanih staršev, rojen v zapore in posvojen, ki so ga potem odkrile organizacije človekovih pravic in mu vrnilo prvotno istovetnost. Sedanja vlada jih je prepričala, da je to nek privilegij in ga izkoritajo ob vsakem koraku. Oblastni in objestni, so vdrli v politiko kot nedotakljivi. Neke vrste »narodni heroji« v povojni Sloveniji. Eden izmed žandarjev, ki sedaj delujejo na ulicah buenosaireskega predmestja, je celoten dogodek snemal z mobilom. Stvar je potekala meseca maja. Seveda, nekdo je film ohranil in ga objavil v (za vlado) najmanj primernem trenutku. Potem pa še nova elezniska nesreča tragične proge Sarmiento. Pa nenehni izbruhi predmestnega kriminala. In kruh, ki mu cena nevzdržno raste ... Kaj bi naštevali, saj večina naši bralcev vse to občuti na lastni koi.

Grenki sadeži nesmila. Vlada vse to doživlja kot eno samo veliko zaroto. Gotovo je vmes mnogo političnih manevrov, katerih smo pred volitvami že vajeni in v katerih je vlada mnogokrat prednjačila. To pot pa kaže, da so vladni možgani že dokončno izčrpani, ali pa je »opozicijski učenec« že prekosil mojstra. Vlada je na umiku in edino kar utegne je, da mee krivdo na levo in desno. A v mnogih primerih je to nemogoče: edino kriva je sama zaradi svojih nesmiselnih ukrepov. Tipičen primer je cena kruha. Pšenica, tradicionalni argentinski pridelek, je dejansko zamrla kot kmetijska dejavnost. itnica sveta jo mora

uvažati, ker se doma skoraj več ne seje. Prepoved izvoza, da ne bi doma obveljale mednarodne cene (Moreno dixit) so pripeljale v stanje, ko sedaj na argentinskem trgu cena pšenice skoraj podvoji mednarodno. Devizni sklad, ki je bil še do pred kratkim ponos kirchnerizma, kopni kot sneg v pomladnem soncu, saj energetska luknja z uvozom goriv požira vse, kar priteče od izvoza soje in drugih pridelkov. In kar je še huje: nekoč na vrhu vzgojnih storitev, smo padli na zadnja mesta. Nepismenost raste; polovica vpisanih v srednjo šolo ne dokonča študija; univerzitetni nivo nevzdržno pada. Kriminal in trgovanje mamili? Meje so nezastene. Nebo je nezavarovano in letala z drogo mirno pristajajo na domačem ozemlju. In še ... Vse to, zaradi vladnih neodgovornih in demagoški politik. Da ne govorimo o korupciji.

Zaskrbljujoča prihodnost. Skoraj ne moremo mimo napovedi izida nedeljskih volitev. Vladi se obetajo mnogi porazi. Vemo o stanju v velikih okrožjih notranjosti. V Mendozsi si radikal Cobos lasti okoli 50% glasov; v Cordobi in Santa Fe vladni kandidati pristajajo na tretjem mestu. V prestolnici podobno. V ključni provinci Buenos Aires pa vse napoveduje, da bo zmagal župan iz Tigre Sergio Massa, in celo povečal razliko primernih volitev. A bolj kot sestava prihodnjega parlamenta, vse skrbijo odmevi za leto 2015. Kot da bi bile nedeljske volitve »primarne« predsedniskih čez dve leti. Tudi tukaj prednjači Sergio Massa, kar zadeva priljubljenosti in ugleda. Adut je pokazal tudi, ko se je na sam »dan zvestobe«, 17. oktobra, sestal z dvema veljakoma peronizma: senatorjem Reutemannom in bivšim ministrom Lavagno. A manjka mu vsedržavna struktura, ker peronistina stranka je še vedno v službi vlade in v upanju Sciolija. To, kar zadeva politike. In ekonomija? Podjetnike skrbi drugo: kaj bo in kako bomo prestali dve leti, ki so še v režiji sedanje vlade in gospe Cristine. Na zborovanju podjetnikov v Mar del Plati so javno izrazili svojo zaskrbljenost. Kompetitivnost argentinske proizvodnje vedno bolj pada na mednarodnem trgu. Doma pa se vzporedni dolar (blue) povzpenja do desetih pesov, kljub temu, da je Moreno zatrdil, da pred volitvami ne bo presegal \$ 6,5. In klub vladnim naporum nam grozi polom v zadevi neplačanega zunanjega dolga. Še bo treba stiskati pasove.

Brina Svit o identiteti tistih, ki se zanjo najbolj borijo

V Parizu ivea pisateljica Brina Svit je podpisala novo knjigo. Slovenski obraz, »transanr, ki se istočasno bere kot roman in esej o identiteti«, je že izšel pri francoski založbi Gallimard, v slovenskem prevodu pa ga v Cankarjevi založbi napovedujejo prihodnje leto.

Francoska založba je te dni pravzaprav izdala dve deli Brine Svit, poleg novega Slovenskega obraza še epnico romana Une nuit a Reykjavik (No v Reykjaviku) iz leta 2011.

Slovenski obraz opisuje usode več generacij slovenskih izseljencev v Buenos Airesu, ki je v zadnjih desetih letih zelo prisoten v avtoricinem življenju, delo pa spremlja več kot 20 črno-belih portretov.

O novem romanu je pisateljica zapisala, da se ji je vprašanje o »dediini, ki se prenaša z jezikom in se

ji ree identiteta«, porodilo ob nedavni smrti matere. »A s tem ne mislim na mirno in samo po sebi razumljivo identiteto tistih, ki živijo doma, ampak na identiteto izseljencev, ki se je zavedajo bolj kot drugi, ker se morajo vsak dan znova boriti zanjo, e jo hočejo ohraniti,« pojasnjuje.

Avtorica je s tem namenom s poljskim pisateljem Witoldom Gombrowiczom odpotovala v Buenos Aires, kjer še danes živi okoli 30.000 Slovencev in njihovih potomcev, ki so pripluli v Argentino v dveh velikih valih.

Brina Svit se je rodila leta 1954, od 1980 pa živi in ustvarja v francoski prestolnici. Leta 2001 je za roman Smrt slovenske primadone prejela francosko literarno nagrado Pelleas,

dve leti pozneje ji je Francoska akademija za roman Moreno podelila nagrado za francoski jezik in književnost. Tudi roman Odveč srce ni izšel neopažen, leta 2006 je zanj prejela ugledno nagrado Maurice Genevoix, ki jo prav tako podeljuje Francoska akademija.

OB SPOMINU NA ANDREJA BAJUKA

O svobodi in ekonomiji

Na razpravi v spomin na Andreja Bajuka, ki sta jo v petek, 18. oktobra organizirali katoliški tednik Družina in Fakulteta za

poslovne vede, je nekdanji finančni minister Janez Šušteršič poudaril, da je sredi ekonomske krize treba govoriti o svobodi.

»Svoboda je najbrž prva žrtev v krizi,« je dejal. Kot je pojasnil, mora

država v krizi posredovati, vstopiti v gospodarstvo in dokapitalizirati banke, vendar je nujno, da se to z leti ne začne zdeti normalno. »Pomembno je, da se pozneje država tudi umakne iz gospodarstva,« je dejal. Ze v normalnih časih se namreč po njegovih besedah dogaja, da so zakoni pisani tako, da itijo interese določenih skupin, v času krize pa je to še huje. Ljudje so zaradi tega jezni, svojo jezo pa usmerjajo v tiste, za katere mislijo, da so neupravičeno obogateli. »Tukaj ni več problem ekonomske svobode, temveč problem svobode nasploh,« je dodal.

Nekdanji minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport iga Turk pa je dejal, da se Bajuk ob iskanju kadrov na finančnem ministrstvu ni oziral na politično pripadnost, temveč poštenost

ljudi. S tem je, kot je dejal Turk, el vzpostaviti zaupanja vredno državo. Davek na nepremičnine pa po njegovih besedah ruši zaupanje v pravno državo. »Ne razumem, zakaj bi podjetje, ki za gospodarsko poslovanje potrebuje več površine, obdavčili bolj od tistih, ki za to potrebujejo manj,« je poudaril. Izpostavil je še, da je bil Bajukov proračun edini v zgodovini Slovenije, ki je izkazoval presežek prihodkov nad odhodki.

Tudi nekdanji generalni direktor na ministrstvu za finance iga Andoljšek je v razpravi spregovoril o novih davkih. Andoljšek, sicer sedanji direktor Stanovanjskega sklada RS, je poudaril, da država z visokimi davki destimulira podjetja pri ustvarjanju novih delovnih mest in vlaganju v razvoj. Potem, ko je bila Slovenija v preteklosti priča davčni

liberalizaciji, ko se je ob nižjih davčnih stopnjah pobralo ve davkov, sedaj vlada po njegovem mnenju pone prav nasprotno. Predlog zakona o davku na nepremičnine ima po njegovih ocenah ve slabih kot pa dobrih stvari, med drugim je Andoljšek izpostavil dodatno obremenitev posameznikov, nedoločeno trajanje ter visoke stroške z moinim vrednotenjem. »Država s svojim poseganjem na davčno področje dobiva mo nad davkoplačevalci,« je prepričan Andoljšek, ki je izpostavil možnost, da bi država preko davčnega dolga postala lastnica nepremičnin. Spomnil je še na besede pokojnega finančnega ministra ob pripravi rebalansa bo porabil nekaj več, skupaj pa bomo privarčevali,« se je Andoljšek spomnil Bajukovih besed.

SAN JUSTO

57. obletnica Našega doma

Lepa pomladanska nedelja, 13. oktobra, je še bolj zaželela ob prijetnem in krasnem praznovanju 57. obletnice Našega doma San Justo. Letošnje slavje se je v celoti odvijalo v prostorih Doma.

DOPOLDNE ZAHVALA

Po zbiranju narodnih noš in predstavnikov Domov in ustanov se je pričela zahvalna maša v zgornji dvorani.

Daroval jo je delegat *msgr. Jure Rode* za pok. dolgoletnega duhovnega vodjo sanhuške srenje *dr. Alojzija Kukovico* in za pok. botra Doma *Cirila Oblaka*. Med mašo je pel Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom *prof. Andrejke Selan Vombergar*. Skladbe, ki jih je pel zbor pri maši, so bile glasbeno umetniško delo komponista *Martina Sušnika*. V izvajanju zbora so se prepletale hvalnice Vsemogočnemu, lepota harmonije glasov, kvaliteta estetske skladbe in umetniška spretnost odlične zborovodkinje - še prav posebno ob petju Glorije.

Po končani maši se je občinstvo zbralo na kitem dvorišču Doma, kjer so bile že pripravljene in okrašene vse mize za kosilo. Celodnevni program je povezovala s svojim simpatičnim in poetičnim glasom *Nevenska Godec Zupanc*. Pozdravila je slovenske in argentinske predstavnike, ki so počastili Dom s svojo navzočnostjo. Nato je napovedovalka predala besedo predsednici Doma *Mici Malavašič Casullo*, ki je s prijaznimi besedami pozdravila in želela dobrodošlico in prijeten praznični dan vsem navzočim.

Po opisu popoldanskega kulturnega programa je sledila molitev; *msgr. Jure Rode* je blagoslovil jedila. Kosilo so postregle žene in matere Našega doma. Bil je čas prijateljskega pogovora, prijatnih klepetov, srečanja znancev.

KULTURNI PROGRAM

V prijetni družbi je kar prehitro prišel čas, ko so se

gostje pomaknili v zgornjo dvorano, da bi sledili kulturnemu delu programa.

Po sprejemu in pozdravu gostov je predsednica doma *Mici Malavašič Casullo* podala vsemu občinstvu svoje misli o prehojeni poti in o bodočih načrtih, ter se zahvalila za nesebično sodelovanje članov Doma.

Sledil je pozdrav predsednika Zedinjene Slovenije *prof. Francija Žnidarja*, ki je izrekel sanhuškemu domu čestitke ter izrazil vrsto globokih misli o življenju tega trdnega Doma in njegovi bodočnosti.

Po teh razmišljanjih je pozdravil vse navzoče veleposlanik Republike Slovenije, g. *Tomaž Mencin*, ki se je udeležil slavja s soprogo go. *Darjo Zorko Mencin*.

Po pozdravu veleposlanika pa je sledil ganljiv trenutek, ko je veleposlanik podelil *gdč. Angelci Klanšek* priznanje vlade Republike Slovenije za zgled dolgoletnega prizadevanja za ohranitev slovenstva na argentinskih tleh. *Gdč. Angelca Klanšek* je

bila presenečena nad tem nepričakovanim priznanjem, in se je zahvalila z občutenimi in ganljivimi besedami.

Sledil je slavnostni govor *Alenke Prijatelj*, ki je bil objavljen v prejšnji številki Svobodne Slovenije. Predavanju je publika sledila s posebnim zanimanjem in pozornostjo zaradi vsebinske načelnosti in globokih misli. Te misli bi lahko strnili v stavku, da naj se mladika lipe, ki je v grbu Našega doma, razvija še naprej v mogočno drevo, ki bo vzbudilo naslednjim generacijam upanje in nudilo zavetje in tolažbo ter vedno znova budilo korajžo in zavest pripadnosti slovenskim koreninam.

»MICIKI JE TREBA MOŽA«

Na odru *Frida Beznika* se je pred našimi očmi pričela razvijati veseliga v štirih dejanjih. Avtor te igre, ki prikazuje odlomek iz življenja bogatega kmeta, je *Vinko Korže*. Igra je bila prvič predstavljena pred slovensko publiko v Argentini. Nadvse razveseljivo je, da srečamo imena dveh mladih režiserjev: *Angelce Podržaj Miklič* in *Tonija Rovana*.

Na odlično oblikovanem programu, delo *Erike Indihar*, zasledimo med drugim imena nastopajočih. Režiserja sta izbrala za vsako vlogo ravno odgovarjajočo osebo. Lahko bi razvrstili vloge po nastopajočih, ki so se morali poleg vsega, kar zahteva prikaz osebe, naučiti dolge tekste; drugi igralci, morda z manj nastopa v besedi, pa so imeli večjo zahtevnost v gestualnosti in v izrazih obraza. Igralci, ki pa so imeli navidežno neko tretjo vlogo, pa so morali izkoristiti svoje omejene minute nastopa, da so pokazali igralski talent. Zato je bila izbira vlog ... odlična! Ocenitev igre bi zaslužila svojo lastno stran v tem poročilu, ker pa je to nemogoče, je nujno, da skrčimo poročilo na osnovne sheme. Igra je delo ekipe, kjer ima vsak važno funkcijo - tisti, ki so na

Malovrh in *Pavli Martin Miklič* za maskiranje; *Ani Kržišnik Groznik*, *Ljudmili Smrdelj*, *Ireni Oblak Vivod*, *Ani Klari Zafra*, *Pavli Petek Zupanc*, *Magdalen Oblak Žgajnar* in *Ivu Smrdelu* za pričeske. Za luči in zvok so preskrbeli *Matjaž Groznik*, *Nace Kržišnik*, *Ignacij Mehle*, *Erik Oblak*, *Aleks Puntar*, *Luka Štrubelj* in *Matej Urbančič*. Odgovornost za mikrofone pa je bila na skrbi *Marte Petelin*, *Lučke Bergant Uštar* in *Lavecchia Sonido*. Predstavitve je bila nagrajena z dolgimi aplavzi, ki so razodevali priznanje vsem nastopajočim, ki so vložili veliko dela in žrtev, da je ta igra tako krasno uspela. Sanhuški dom se je zahvalil vsem, ki so bili zaslužni za tako lep odski prikaz s cveticami in drugimi darili. Slavja pa še ni bilo konec! Program se je zaključil na velikem dvorišču Našega doma z nastopom ansambla *Baires polka* ob prijetnem zvoku, pogrnjenih mizah in s prijatelji. Res lepo praznovanje obletnice, lep večer, krasno snidenje ... in seveda prihodnje leto nasvidenje v Našem domu San Justo.

odru in tiski, ki so v ozadju.

Na dobro načrtovanem odru, ki je služil za ves razplet z eno samo prostrano odlično scenografijo - delo *Toneta Oblaka* in oblikovanje scenskega prostora *Klavdija Selana* in drugih sodelavcev Našega doma - se je gledališka predstava odigravala prostorno svobodno in primerno. Največja teža predstavitve je bila na ramah *Iva Urbančiča*, *Ane Lucije Malovrh*, *Cilke Bregar Bruno* in *Marjana Kržišnika*. Obetajoče in dobro igrani sta bili vloge *Aleksa Puntarja* in *Nadje Miklič*. Že izkušeni igralec *Stanko Jelen*, je odlično zaigral svojo vlogo.

Ne moremo pa mimo dejstva, da so svoje talente v dodeljenih vlogah izredno dokazali *Metka Markovič Marinčič*, *Gabrijela Čamernik* in *Mauro Tundis*.

Popestritev scenarija v časovno primernem trenutku folklornega nastopa - ob poročni svatbi - folklorne skupine *Mladika*, je bila pod vodstvom *prof. Mirjam Mehle Javoršek* s pomočjo *Berni Juhant* in *Lučke Groznik*.

Kot primeren okvir za barvitost igre je bil nastop *Viktorja Fekonje* ter *Katje Zupanc*, *Bojana Erjavca* in *Santiago Mikliča* (prvi kot starček in ostali kot vaški otroci). Vse to ob spremljavi harmonikarja *Marka Medveščka*.

Da pa so se igralci na odru tako lepo izkazali, pa se moramo zahvaliti še mnogim drugim sodelavcem: *Nežki Lovšin Kržišnik* in *Berni Juhant* (šepetalki); *Veroniki Malovrh* in *Mirjam Oblak* za kostume in rekvizite; *Berni Juhant*, *Danici Malovrh*, *Jožici Malovrh Grilj*, *Veroniki*

Malovrh in *Pavli Martin Miklič* za maskiranje; *Ani Kržišnik Groznik*, *Ljudmili Smrdelj*, *Ireni Oblak Vivod*, *Ani Klari Zafra*, *Pavli Petek Zupanc*, *Magdalen Oblak Žgajnar* in *Ivu Smrdelu* za pričeske. Za luči in zvok so preskrbeli *Matjaž Groznik*, *Nace Kržišnik*, *Ignacij Mehle*, *Erik Oblak*, *Aleks Puntar*, *Luka Štrubelj* in *Matej Urbančič*. Odgovornost za mikrofone pa je bila na skrbi *Marte Petelin*, *Lučke Bergant Uštar* in *Lavecchia Sonido*.

Predstavitve je bila nagrajena z dolgimi aplavzi, ki so razodevali priznanje vsem nastopajočim, ki so vložili veliko dela in žrtev, da je ta igra tako krasno uspela. Sanhuški dom se je zahvalil vsem, ki so bili zaslužni za tako lep odski prikaz s cveticami in drugimi darili. Slavja pa še ni bilo konec!

Program se je zaključil na velikem dvorišču Našega doma z nastopom ansambla *Baires polka* ob prijetnem zvoku, pogrnjenih mizah in s prijatelji.

Res lepo praznovanje obletnice, lep večer, krasno snidenje ... in seveda prihodnje leto nasvidenje v Našem domu San Justo.

BALANTIČEVA ŠOLA

Slomškova proslava in učiteljski dan

V Balantičevi šoli se dobro zavedamo, da so uspehi sad truda in dela naših učiteljev. Zato z veseljem in hvaležnostjo pripravljamo Slomškovo proslavo in učiteljski dan. V soboto, 5. oktobra, smo se zbrali za to priliko v okrašeni kleti. Obešena je bila Slomškova slika, okrašena z nageljni. Na plakatih so bili napisani njegovi nauki.

Srečanje je povezovala gdč. Danica Malovrh, in nas povabila, naj se zahvalimo Bogu za dar, ki ga je v Slomškovi osebnosti izročil slovenskemu narodu. Škof Slomšek je učil ljudi o vrednoti ljubezni do slovenskega naroda in Boga. Bog je njegovo zvesto ljubezen poplačal tako, da ga je povzdignil med blažene.

Ob navzočnosti naše zastave smo zapeli slovensko himno. Zastavo so ponosni prinesli učenci Tadej Kržišnik, Kamila Taboada Grilj in Tatjana Erjavec.

Gospodična Ivana Tekavec nam je podala misli, o katerih smo osebno še potem premišljevali. Priporočila je, naj čim več govorimo slovensko, naj ne mešamo španskih in slovenskih besed in naj v domačem krogu govorimo le v slovenskem jeziku. Osvežila je lik škofa Slomška. Obravnavala je Slomškov stavek: *Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ*. Zaključila je govor s stavkom o hvaležnosti. Torej, hvala, kolegice učiteljice za čas, ki si ga utrgate za slovensko šolo. Hvala starši za ves vaš trud, ki ga v to našo šolo vlagate. Hvala otroci, ki s tako ljubeznijo sprejemate slovenstvo. S skupnimi močmi bo Slomškov duh še dolgo časa resnično živel med nami.

Sledil je nastop. Otroci prvega razreda, ki se morajo sprijazniti s samoglasniki, so te spoznali preko pesmi »A-E-I-O-U«. Drugi razred je nastopil z dvema pesmima: »Ura tika taka«, in »Dobro jutro, ali je še kdo zaspan?« Končali so z recitacijo z življenjskim naukom: Kdor se uči, veliko zna ... Tretji razred že resneje premišlja v pesmi »Slovenščina«, treba se bo potruditi in učiti, da bomo obvladali jezik. V pesmi »V pozdrav« so prišli do zaključka, da bodo to zmogli z učiteljico dobre volje.

Četrty razred je pripravil kratak življenjepis Antona Martina Slomška. Posebno so poudarili njegovo zavzetost za slovensko nedeljsko šolo, za katero je napisal knjigo *Blaže in Nežica*, prepričan, da je branje nujno potrebno za znanje jezika. Skrb za pristrčen prizorček so imele učiteljice Marija Zupanc Urbančič, Nadija Miklič, Alenka Zupanc Urbančič in Bernarda Krajnik.

Zadnji so se predstavili naši najmlajši pod vodstvom gospodičen Ani Malovrh, Uršule Urbančič in Marte Petelin. Uživali smo ob rajanju pesmi »Ringa ringa raja« in »Jaz pa pojdem na Gorenjsko«. Zaključili so s pesmijo o polžku.

Na koncu je vse nagovorila voditeljica gospa Irena Poglajen. Zahvalila se je Bogu za milost, ker nam že 62 let ohranja slovensko šolo, ki je že pred nekaj desetletji našla »svojega Slomška« v osebi gospodične Angelce.

Omenila je stare mame in stare očete, ki polni ljubezni posredujejo mladim družinam zaklad vere in slovenstva. Zahvalila se je mamicam in očetom; ni pozabila na odbor staršev in na učence; zahvalila se je učiteljicam, katehistinjam, pevskim voditeljicam, knjižničarki in stalni pomočnici, ki žrtvujejo svoj čas v dobrobit šolarjev.

Njen zadnji stavek je bila prošnja k Jezusu-Učitelju in blaženemu Antonu Martinu Slomšku, naj posreduje milost vztrajnosti in ljubezni, da bi v prijateljskem razumevanju, starši in učitelji vzgajali in oblikovali mala otroška srca.

Te misli, je gospa Irena prevedla v španščino, saj je bilo med udeleženci kar nekaj mamic in očetov, ki ne govorijo slovensko, vendar lepo sodelujejo s šolo.

Molitvi, da bi dobri Bog blaženega škofa Slomška povzdignil med svetnike, je sledila še pesem *Anton Martin Slomšek*.

Po tako lepem srečanju smo se razšli, a se v srcih zavezali, da se bomo potrudili in še dolgo ohranili slovenski jezik v naših družinah.

Alenka Belič Fantini

Bruselj nagraduje Borisa Pahorja

Tržaški pisatelj Boris Pahor je 16. oktobra prejel nagrado državljan Evrope. V Bruslju s tem priznanjem nagradujejo spodbujanje boljšega razumevanja in tesnejšega povezovanja med Evropejci ter prispevanje h krepitvi evropskega duha.

Vseh dobitnikov nagrade, ki jo Evropski parlament podeljuje posameznikom ali sku-

pinam, je 43, prihajajo pa iz 21 članic EU-ja.

Slovenski evropski poslanci so na pobudo Mojce Kleva Kekuš kandidaturo Borisa Pahorja vložili, ker je »kot kritični pisatelj in veliki intelektualec neprecenljivo vplival na slovenski jezik ter na kulturni razvoj območja med Italijo in Slovenijo«. Pisatelj je pomemben Slovenec in velik Evropejec, ki uživa velik ugled tako v Sloveniji in Italiji kot v mednarodnem prostoru. Ta nagrada bi ob njegovem 100. jubileju pomenila veliko priznanje za njegovo življenjsko delo, je tedaj pojasnila pobudnica.

Pahor, ki je 26. avgusta v družbi svojih bralcev proslavil stoletnico, je med najbolj znanimi slovenskimi pisatelji. Tudi v Evropi ga poznajo po njegovem pronicljivem opisovanju grozot nacističnih koncentracijskih taborišč, v Sloveniji in pri slovenski manjšini v Italiji pa je poleg literarnega opusa znan tudi po družbeno-političnem angažmaju.

Njegovo najbolj prepoznavno književno delo doma in v tujini, ki je tudi prva prepoznala njegovo delo, je *Nekropola*, v njegovem opusu pa velja omeniti vsaj še zbirko novel *Grmada v pristanu* ter romana *Nomadi brez oaze* in *Spodaj s pomladjo*.

RAST XLII

Obiskali smo svoje korenine (6)

Po skoraj dobrem tednu smo se zopet srečali v četrtek, 25. julija na parkirišču ob parku Tivoli v Ljubljani. Tam smo se poslovili od sorodnikov in šli vsi skupaj na večerjo. Po večerji smo se še malo vsi skupaj sprehodili v prijetni poletni noči in se kmalu poslovili od Ljubljane. Ob napovedani uri so naš čakali na avtobusu ga. Edita, šofer g. Primož in vodička ga. Dominika, ki nas naj bi vodila po Rimu in okolici.

Prenočili smo kar v avtobusu. Po večjih postankih smo sredi dopoldneva prispeli v Orvieto, staro mesto na hribu, iz časa Etruščanov. Na vrh hriba smo se peljali z gondolo. Sprehodili smo se po mestu in nekateri obiskali čudovito stolnico iz XIII.

stoletja. Potem smo nadaljevali našo pot do Rima in tako najprej obiskali največje rimske katacombe sv. Kaliksta. Za prenočitve smo se nastanili v hotelu Beethoven, šli na dobro večerjo in slavili tudi rojstni dan Nadij Mavrič, ki je praznovala medtem ko smo bili pri sorodnikih.

V soboto, 27. julija smo se po zgodnjem vstajanju odpravili z avtobusom do metroja, da smo se s podzemsko peljali do Vatikana. Obiskali smo mogočno baziliko z znamenitimi umetninami. Večina skupine je šla tudi v kupolo sv. Petra, iz katere smo imeli krasen razgled na vso okolico.

Po kosilu smo si ogledali Angelski grad in most, nadaljevali smo peš do Trga Na-

vona, kjer je veliko vodometov in raznih skulptur. Vse polno je bilo tudi umetnikov, ki so na trgu prodajali svoja dela. Nato smo obiskali tudi nekdanji Panteon, priznana Fontano di Trevi, kjer smo vsi navdušeni vrgli vsak svoj kovanec v vodo ob lepi želji. Ob koncu smo obiskali Piazza Spagna, znamenite španske stopnice in cerkev Santa Trinita del Monti. S podzemsko in avtobusom smo se vrnili v hotel in tam večerjali. Voditelji so nas presenetili zadnji večer v Rimu z lepim poslovnimi besedami in spominčki. Zahvalili smo se tudi izvrstnim šoferjem in dobri vodički ge. Dominiki.

V nedeljo, 28. julija smo po zadnjem skupnem zajtrku spakirali vse na avtobus in se napatili peš k italijanski sv. maši v bližini hotela. Nato smo se z avtobusom in metrojem peljali do glavne rimske železniške in avtobusne postaje Termini. Ker je bila ura že poldan smo kosili, nato nadaljevali pot do krasne papeške bazilike Santa Maria Maggiore. Obiskali smo še mogočni rimski Kolosej, si ogledali Kolosejski trg s Konstantinovim in Titovim slavo lokom. Spoznali smo tudi Forum Romanum, nato prehodili mnogo rimskih ulic, da smo prišli do Bazilike Janeza Lateranskega. Ob izhodu te je nas že čakala ga. Edita z av-

tobusom. Z njo smo nadaljevali pot še do krasne Bazilike sv. Pavla kjer so poslikani vsi papeži. Težko smo se poslovili od teh tako kolosalnih in zgodovinskih spomenikov. Še marsikaj bi lahko videli ampak čas nas je preganjal, ker smo morali biti pravočasno na letališču. Ob 22.20 smo imeli polet v Argentino. Srečno smo oddali vso prtljago in se kmalu vkrcali v letalo. Po lepi poti smo srečno pristali na letališče Ezeiza, kjer nas je pričakala množica staršev, sorodnikov in prijateljev. Zbrali smo se v velik krog in zmolili Bogu in Mariji Pomagaj v zahvalo za blagoslov in varstvo skozi vso turnejo.

Potovanje RASTi XLII nam bo ostalo v najlepšem spominu!

Starši in slovenska šola so v naših srcih prižgali ljubezen do slovenske besede in kulture. Zelo smo si želeli spoznati domovino naših dedov, o katerih so nam tolikokrat brali, pripovedovali in učili. Hvaležni smo Bogu in njim, da smo jo lahko doživeli neposredno ter vzpostavili z njo čim globlje in tesne vezi.

Veseli smo, da smo lahko uživali lepote Slovenije in zamejstva ter obogatili naše znanje.

Vsem, ki ste nam omogočili, da so naše želje lahko izpolnile: Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka, starši, voditelji, slovenske organizacije doma in po svetu, znanci in prijatelji, ki ste nam toliko pomagali, nas gostili in vseskozi spremljali tu in tam, PRISRČNA HVALA!!!

(Konec)

NOVICE IZ SLOVENIJE

DVE DEVETDESETLETNICI

V ljubljanskem Kinodvoru 90. obletnico delovanja kinematografa na Kolodvorski ulici obeležujejo z Letom kina, ki ga je uvedel otvoritveni teden. Teden je odprla projekcija filma Erotikon Gustava Machatyja iz leta 1929 ob klavirski spremljavi Andreja Gričarja. Dva filma - Erotikon in Maškarada - sta vezana na zgodovino, a sta obnem aktualna, v dveh primerih pa gre za umetniški film, ki ga Kinodvor ponuja kot mestni kino danes.

Slovenski etnografski muzej (SEM) je praznovanje 90-letnice svojega delovanja obeležil s simpozijem na temo praznovanja. Dvodnevni posvet z naslovom Praznovanja med tradicijo in sodobnostjo je ponudil prispevke strokovnjakov s področja etnologije in umetnostne zgodovine, ki fenomen praznovanja predstavljajo z različnih vidikov.

AVSTRIJSKE BARVE

Predstavniki avstrijskega holdinga Ring International so v Ljubljani s konzorcijem prodajalcev Heliosa podpisali pogodbo o nakupu 73,12 odstotka delnic domžalskega proizvajalca barv in lakov. Predsednik uprave holdinga Ring International Gerald Martens je ob podpisu pogodbe zatrdil, da bo po prevzemu sedež Heliosa ostal v Sloveniji, ohranili bodo tudi blagovno znamko, število zaposlenih v Sloveniji pa se utegne celo še povečati.

POD PRAGOM

V Sloveniji je lani pod pragom tveganja revščine živelo okoli 271.000 oseb. Zaradi krize, ki za zdaj ne pojenja, se letos stanje še poslabšuje. Na Karitas in Rdeči križ prihaja vse več prošenj za najnujnejše, to je za hrano.

Zato so se ob mednarodnem dnevu boja proti revščini zvrstila opozorila o različnih oblikah revščine v Sloveniji, ki pogosto ostajajo zamolčane. Vse večja revščina in socialna izključenost povečujeta tudi čustvene stiske ter učne in vedenjske težave otrok in mladostnikov. Na Slovenski karitas so izpostavili problem alkoholizma, vse večjo revščino starejših in razsežnost trgovine z ljudmi. S problematiko se je na zahtevo NSi ukvarjal tudi parlamentarni odbor za delo in sprejel sklep, naj pristojno ministrstvo odboru letno poroča o socialnem položaju v državi.

KONČNO DRUGI TIR?

Minister za infrastrukturo in prostor Samo Omerzel je napovedal, da bo Slovenija šla v izvedbo izgradnje drugega tira železniške proge med Divača in Koprom. V Slovenskih železnicah so poudarili, da je gradnja drugega tira nujna. Brez sodobnih železniških prog se bo promet preusmeril na ceste, kar bo povzročilo dodatne okoljske obremenitve, železniški prometni koridorji pa se bodo popolnoma izognili Sloveniji, so opozorili.

PO SVETU

LUKSEMBURG

Na nedeljskih predčasnih parlamentarnih volitvah v Luksemburgu je slavila Krščansko-socialna stranka Jean-Claudea Junckerja. Premier z najdaljšim stažem v Evropi - na čelu vlade je že 18 let - je po zmagi napovedal, da bo skušal znova oblikovati vlado.

ZASEDANJE EP

Evropski parlament se bo sestal na drugem plenarnem zasedanju ta mesec. Glavna točka naj bi bil sedemletni proračun Evropske unije, a je bil tik pred zdajci umaknjen z dnevnega reda. Bodo pa poslanci govorili o proračunu za leto 2014, boju proti organiziranemu kriminalu in korupciji ter migracijskih tokovih v Sredozemlju.

5 NOVIH ČLANIC

Generalna skupščina Združenih narodov je izvolila 5 novih nestalnih članic Varnostnega sveta. Iz Afrike sta to Čad in Nigerija, iz Azije Savdska Arabija, iz Južne Amerike Čile, iz Evrope pa je bila izvoljena Litva. Vendar pa je Savdska Arabija, ki velja za podpornico sirske opozicije, zavrnila svoj sedež v Varnostnem svetu. S tem želi država opozoriti na »dvojne standarde« organa, ki po njenem ne opravljajo svojih dolžnosti pri preprečevanju in razreševanju svetovnih konfliktov.

PRISLUŠKOVANJE

Ameriška agencija za nacionalno varnost je skrivaj posnela več deset milijonov telefonskih pogovorov v Franciji, poroča francoski tednik Le Monde. Nemški tednik Der Spiegel pa je medtem podobno razkril, da je agencija vdrla v spletno pošto nekdanjega mehiškega predsednika Felipeja Calderona. Obe državi od ZDA terjata pojasnila. Kot na spletu poroča Le Monde, je Ameriška agencija za nacionalno varnost v 30-dnevem obdobju med 10.

PISALI SMO PRED 50 LETI

PROSLAVA SV. CIRILA IN METODA

6. oktobra je bila proslava slovanskih apostolov na slavističnem oddelku katoliške univerze v obliki dveh predavateljskih ur. Udeležilo se je večera več odličnih argentinskih osebnosti, mnogo slovanskih gostov, med katerimi je bil najodličnejši pravoslavni ruski arhimandrit Formančuk, ter poslušalci slavistike, med katerimi so tudi Slovenci. ...

SLOVENC V ARGENTINI

Enajsti kulturni večer Slovenske kulturne akcije. V soboto, dne 5. oktobra ob 19. uri se je vršil, kot navada, v salonu Bullrich, na Sarandí 41, Capital, enajsti kulturni večer Slovenske kulturne akcije, ki ga je organiziral filozofski odsek. Predaval je dr. Milan Komar o »Racionalističnem liku človeka« (Homo duplex). Predavatelj je vzporedno razvil dve nasprotujoči si pojmovanji človeka od antike pa do današnjih dni. ...

Slomškov dom. Slovenski dom, ki nosi ime po velikem Slovincu A. M. Slomšku, se vsako leto še posebej spominja moža, ki je vse svoje življenje posvetil svojemu narodu. Njemu je bil posvečen izredni prosvetni večer v soboto, 5. oktobra. ...

V drugem delu je spregovoril pisatelj dr. Jože Krivec. Njegove misli so nam osvetlile zlasti Slomškovo zaslugo za širjenje slovenske knjige med najširše plasti naroda ...

San Martin. Slovenski skavtski svet, ki ga sestavljajo starši skavtov in skavtinj, je imel svoj sestanek v nedeljo, 6. Oktobra, v Slov. domu v San Martinu. Sestanek je začel predsednik sveta Stanko Marinček. O delovanju skavtske organizacije, zlasti o pripravah za decembrsko prireditev na Pristavi, združeno z blagoslovitvijo prvega slovenskega skavtskega prapora, je poročal šef skavt Marijan Trtnik. ...

(*Svobodna Slovenija*, 9. oktobra 1963 - št. 41)

decembrom lani in 8. januarjem letos posnela dobrih 70 milijonov klicev. Agencija je avtomatično prisluškovala komunikacijam z določeni telefonskih številki in posnela tudi besedilna sporočila, poroča časnik, ki se sklicuje na dokumente nekdanjega sodelavca agencije Edwarda Snowdena. Po poročanju francoskega dnevnika je mogoče iz njih sklepati, da tarče agencije niso bili le ljudje, osumljeni vpletenosti v terorizem, temveč tudi pomembni posamezniki iz poslovnega in političnega sveta.

UMRLA JOVANKA BROZ

V Beogradu je 20. oktobra umrla vdova nekdanjega diktatorja Jugoslavije Jovanka Broz. V bolnišnici je bila v težkem zdravstvenem stanju od 23. avgusta, umrla pa je v nedeljo nekaj minut pred dvanajsto zaradi zastoja srca. Jovanka Broz se je rodila leta 1924 v Liki. Leta 1952 se je poročila s takratnim jugoslovanskim predsednikom Josipom Brozom Titom, s katerim je ostala vse do njegove smrti leta 1980. Od njegove smrti je živela v stanovanju na beograjskih Dedinjah, stran od oči javnosti in precej skromno. Mediji so v minulih letih večkrat poročali o njenih finančnih težavah.

SODIŠČE O BERLUSCONIJU

Milansko prizivno sodišče je nekdanjemu italijanskemu premieru Silviu Berlusconi ju dosodilo dvoletno prepoved opravljanja javne službe. S tem je pritrdilo zahtevi tožilstva, na odločitev sodišča pa se Berlusconi lahko še pritoži. Spomnimo, avgusta je bil zaradi davčne utaje v primeru Mediaset pravnomočno obsojen na štiriletno zaporno kazen, glede petletne prepovedi opravljanja javne službe pa je sodišče zadevo znova vrnilo v sojenje.

RESUMEN DE ESTA EDICION

DEBATE EN RECUERDO A BAJUK

El pasado 18 de octubre se realizó en Eslovenia un debate en memoria de Andrej Bajuk (quien hubiera cumplido ese día sus 70 años). Los organizadores del evento fueron: el semanario católico Družina y la Facultad de Ciencias Empresariales. Del debate participaron, entre otros, el ex ministro de finanzas J. Šušteršič, quien afirmó que las leyes están escritas para proteger los intereses de grupos específicos y esto en tiempos de crisis es aún peor. El ex ministro de educación Ž. Turk recordó que el fallecido Bajuk quería establecer un estado de confianza y no se fijaba en la afiliación política, sino en la honestidad de las personas. También señaló que el presupuesto de Bajuk fue el único en la historia de Eslovenia que planteó un superávit. En el debate se destacó que los países con altos impuestos desalientan la creación de puestos de trabajo y la inversión en desarrollo. (Pág. 2)

ANIVERSARIO EN NAŠ DOM SAN JUSTO

El pasado domingo 13 de octubre se celebró, en el centro esloveno de San Justo, su aniversario número 57. El clima primaveral acompañó toda la jornada que comenzó con la misa en el salón principal del Centro. La misma fue ofrecida por el delegado pastoral Dr. Jure Rode. El Coro Esloveno de San Justo, dirigido por la Prof. Andrejka Selan Vombergar contribuyó al carácter festivo y solemne de la celebración. Los presentes se reunieron en el patio techado del Centro, donde estaban dispuestas las mesas para compartir el almuerzo tras el saludo de bienvenida de la presidente Mici Malavašič Casullo. Luego del postre, los invitados regresaron al salón principal, esta vez para deleitarse con la representación de la comedia "Miciki je treba moža" (Micika necesita un esposo). Antes de que se abra al telón se sucedieron los saludos del presidente de la Asociación Eslovenia Unida, Franci Žnidar y del Embajador de la república de Eslovenia, Tomaž Mencin quien entregó un reconocimiento del Gobierno esloveno a la maestra Angelca Klanšek, por sus años de trabajo en pos de mantener el ser esloveno en tierras argentinas. En una única escenografía, se sucedieron los cuatro actos de la comedia que el público disfrutó y premió con fuertes aplausos. Los festejos siguieron en el patio con los acordes de Baires Polka. (Pág. 3)

DIA DEL MAESTRO

El pasado sábado 5 de septiembre los alumnos del curso de idioma esloveno Balantičeva šola que se dicta en el centro esloveno de San Justo, celebraron el Día en honor al beato obispo Anton Martin Slomšek conjuntamente con el día del maestro. Luego del ingreso de la bandera de ceremonia y el canto del himno siguieron las palabras alusivas en las que Ivana Tekavec recomendó a todos usar al máximo la lengua eslovena, tener especial cuidado en no 'mezclar' los idiomas y destacó la importancia de hablar en casa en esloveno. Luego, los alumnos de los grados inferiores recitaron algunas poesías y bailaron. (Pág. 4)

¿QUIÉN FUE ANTON GRČMAN?

En el pasado número se publicó en la versión eslovena un artículo sobre el padre Grčman. En este espacio quedó por resaltar que la fuente de información fueron las cartas, llenas de anécdotas, con humor y en excelente esloveno. Grčman tenía talento para las tareas manuales: el trabajo agrícola lo aprendió en su casa natal, se formó en técnico en radio, fue un albañil calificado y en sus últimos años se dedicó a la pintura. Al jubilarse el obispo le asignó la administración de una capilla que eran sólo paredes y un techo provisorio. Con su empuje, prédica y conocimiento 'terminó' la iglesia (fue albañil, plomero, carpintero, etc.) Vendió algunas de sus pinturas para que la obra no se detuviera (incluso donaba su jubilación para terminar la capilla a la que sumó instalaciones para catequesis, reuniones y dependencia para el sacerdote). Hoy es la parroquia Santísima Trinidad en la ciudad de Córdoba.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Žnidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com

Za Društvo ZS: Franci Žnidar / Urednik: Tone Mizerit Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Katica Cukjati, Marko Vombergar, Alenka Belič Fantini, Lučka Oblak Čop in RAST XLII. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 600.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 820.-; beli papir \$ 930.-; Bariloche; \$ 785.-; obmejne države Argentine, 250.- US dol.; ostale države Amerike, 280.- US dol.; ostale države po svetu, 300.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 200.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS. Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBODRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683

e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torška do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v soboto pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA

PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavim stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

SLOVENCİ IN ŠPORT

BOLJŠI VSE OD PRVE RUNDE

Najboljši slovenski boksaer Dejan Zavec je dobil dvoboj velterske kategorije proti Francozu Sebastienu Allaisu. Ptujčan je s tem prišel do 33. zmage v poklicni karieri, od tega jih je 18 dobil s knockoutom, trikrat pa je izgubil. Zavec je bil vse od prve runde boljši nasprotnik, dvoboj pa je dobil po enotni sodniški odločitvi.

POLNA MREŽA

Slovenska mlada nogometna reprezentanca do 19 let je v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo 2014 v Bakovcih v tretji tekmi visoko s kar 7:0 premagala Andoro. Gole za slovensko izbrano vrsto so prispevali Domen Črnigoj, ki je zadel trikrat, dvakrat je bil uspešen Luka Zahovič, med strelce pa se je vpisala še Luka Gajič in Maks Barišič.

DAROVALI SO

Za dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena San Martin je ga. Vera Šušteršič darovala \$200 v spomin pokojnemu možu! **Bog plačaj!**

OSEBNE NOVICE

Smrt

V Časerosu je umrla **Julka Žerovnik roj. Fajdiga** (90); v Mendozii pa **Marjan Štern** (61), **José Eduardo Krvina** (60) in **Kati Luskar** (88).

Naj počivajo v miru!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI 22. oktobra 2013

1 EVRO	1,37 US dolar
1 EVRO	1,41 KAD dolar
1 EVRO	8,20 ARG peso

OBVESTILA

SOBOTA, 26. oktobra: Celodnevni šolski izlet v Glew.

Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Ponovitev veseloigre »Miciki je treba moža«, ob 20,30 v Našem domu v San Justu.

S.K.A. vabi na predavanje lic. Markeža, v Slovenski hiši ob 20. uri.

SOBOTA, 2. novembra: Ponovitev igre »Idealni soprog«, ob 20. uri v Hladnikovem domu.

NEDELJA, 3. novembra:

61. zvezni mladinski dan na Pristavi.

SOBOTA, 9. novembra:

Zaključna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 10. novembra:

61. obletnica v Hladnikovem domu.

NEDELJA, 17. novembra:

58. SLOVENSKI DAN in 52. Obletnica Slomškovega doma.

NOGOMET

Konec sanj

Slovenska nogometna reprezentanca je na zadnji tekmi kvalifikacij za svetovno prvenstvo 2014 v Bernu izgubila proti Švici z 0:1 in ostala brez uvrstitve na SP. Osvojila je tretje mesto v skupini E za Švico in Islandijo, s čimer v slovenskem taboru niso nezadovoljni, saj ima izbrana vrsta pod vodstvom Srečka Katanca dobro izhodišče za prihodnost. Naslednja akcija bo 15. novembra, ko bo najverjetneje gostovala pri Irski v Dublinu. Tekma z Irsko bo prvi pripravljalni test pred novim kvalifikacijskim ciklom, in sicer za EP 2016.

Zadnji krog kvalifikacij za svetovno prvenstvo leta 2014 v Braziliji se je v skupini E iztekel po željah Islandije. Ta je v Oslu remizirala z Norveško, s čimer je ob porazu Slovenije v Švici tudi uvrstila v dodatne kvalifikacije. Že pred zadnjim krogom se je na prvenstvo uvrstila Švica.

Cikel, ki so ga slovenski igralci neuspešno začeli pod vodstvom Slaviše Sto-

janoviča, so pod taktirko Srečka Katanca končali na tretjem mestu skupine E s po petimi zmagami in porazi. Potem ko je slovenska izbrana vrsta s Stojanovičem na čelu uvodoma izgubila proti Švici, Norve-

ški in Albaniji ter premagala Ciper, je na krmilo reprezentance spet prevzel Katanec. Tudi Katanec je prvo tekmo izgubil, in sicer doma proti Islandiji, toda nato so se zgodili premiki v pravo smer, posledica pa so bile štiri zaporedne zmage, ki so Slovence pripeljale na rob dodatnih kvalifikacij.

Zvezni mladinski odbor SDO-SFZ vabi na

61. SKUPNI MLADINSKI DAN

V nedeljo 3. novembra, na Pristavi:

08:00 Začetek tekmovanj
11:15 Dviganje zastav
11:30 Sveta maša
13:00 Kosilo
19:00 Kulturni program
Nato prosta zabava!

República de Eslovenia 1851, Castelar

Vas pričujemo!

Sklepna prireditev Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka

Slovenska hiša, 9. novembra 2013

ob 16.30: razdelitev spričeval
ob 17.00: sv. maša
ob 18.00: prireditev v dvorani

Dijaki, starši in prijatelji tečaja prisrčno vabljeni!

61. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENSKA VAS

v nedeljo 10. novembra

9.00 sveta maša v Cerкви Marije Kraljice
10.00 zajtrk v domu
10.45 dviganje zastav in pozdravi
11.30 igra "MEDVED" (Anton P. Čehov) v režiji Danija Grbca
13.00 skupno prijateljsko kosilo

VSİ PRIJATELJI NAŠEGA DRUŠTVA PRISRČNO VABLJENI!

SLOVENSKI DAN – STOJNICA

Starši: Čudovite pravljice za otroke; najlepše povesti za naše mladce in mladenke. Približajte jim svet fantazije v slovenskem jeziku.

Kje? Kdaj?

Na stojnici Zedinjene Slovenije na Slovenskem dnevu!

In tudi spominčki, zastavice, nalepke, značke, in še marsikaj. V nedeljo 17. novembra v Slomškovem domu

NAŠ DOM SAN JUSTO

Ponovitev veseloigre »Miciki je treba moža« (Vinko Korže) v režiji Angelce Podržaj Miklič in Tonija Rovana, v soboto, 26. oktobra ob 20,30. uri.

Vsi prisrčno vabljeni!

Naš dom San Justo, H. Yrigoyen 2756 San Justo, Buenos Aires

»Beseda je naših misli obraz«
bl. A. M. Slomšek

Zedinjena Slovenija in Slomškov dom
lepo vabita, da se udeležite velike slavnosti:

58. Slovenski dan in 52. obletnica Slomškovega doma

ki bo v nedeljo, 17. novembra 2013, v prostorih Slomškovega doma - Casteli 28 - Ramos Mejía

Vsi prisrčno vabljeni!